

1 Jaké druhy lhůt se uplatňují v občanskoprávních řízeních?

V právních záležitostech má čas svůj význam. V občanskoprávních věcech jsou právní situace ovlivněny a omezeny dvěma typy lhůt: občanskoprávními a procesními. Na tyto lhůty se vztahují zvláštní pravidla a metody výpočtu v závislosti na tom, zda jsou hmotněprávní nebo procesní.

Není-li výslovně stanoveno jinak, lhůty stanovené zákonem jsou občanskoprávní.

Pokud jde o lhůty v občanskoprávních věcech, portugalské právní předpisy výslovně, odkazují na lhůty pro promlčení, prekluzi a neužití (článek 298 občanského zákoníku).

Právo dovolat se promlčení vzniká, pokud ten, jemuž přísluší právo svědčí, toto právo neuplatnil během zákonem stanovené lhůty, a to za předpokladu, že neexistuje objektivní překážka uplatnění tohoto práva a že zákon dané právo z promlčení nevyjímá. Význam jistoty v právních vztazích je tak potvrzen tím, že právo nelze uplatňovat po neomezeně dlouhou dobu. Promlčení se musí dovolávat osoba, která z něj má prospěch, soud k němu nemůže přihlídnout z vlastního podnětu.

Uplnutí prekluzivní lhůty přísně vzato znamená zánik určitého práva nebo právní situace bez zpětného účinku, jakmile uplyne stanovená lhůta.

Je-li prekluze zjištěna v řízeních zahájených bez návrhu, přihlíží soud k prekluzi z vlastního podnětu, a to v kterékoli fázi řízení. Je-li prekluze zjištěna v řízeních zahájených na návrh, je nutno se jí dovolat u soudu nebo mimosoudně, aby byla účinná.

Neužití (tj. předpoklad vydržení) znamená neuplatnění práva na úplné nebo částečné užívání, tj. požívání jeho přínosů nebo hospodářských výhod, v zákonem stanovené lhůtě. To vede k zániku příslušného práva.

K neužití nemůže soud přihlídnout z vlastního podnětu.

Procesní lhůty jsou stanoveny zákonem s cílem zajistit specifický účinek na projednávaný případ (například lhůty pro zahájení řízení nebo podání opravného prostředku) a jsou buď minimální, nebo závazné.

Minimální lhůty slouží k odložení provedení úkonu nebo počátku běhu jiné lhůty na určitou dobu.

V případech, že po minimální lhůtě následuje lhůta závazná, obě lhůty jsou počítány jako jedna lhůta.

Procesní lhůtu lze stanovit zákonem nebo usnesením soudu.

2 Seznam dnů pracovního klidu podle nařízení (ES/Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971.

Dny pracovního volna podle výše uvedeného nařízení v Portugalsku zahrnují:

1. leden, Velký pátek, 25. duben, 1. květen, 10. červen, 15. srpen, 8. prosinec a 25. prosinec.

3 Jaká jsou obecná pravidla pro počítání lhůt v různých řízeních ve věcech občanských a obchodních?

Obecným pravidlem v portugalském občanském právu procesním je to, že pokud neexistuje zvláštní ustanovení, mají strany 10denní lhůtu, aby provedly úkon nebo podaly návrh na zahájení soudního řízení, odvolaly se na neplatnost, podaly procesní námitku nebo uplatnily jiné procesní právo; strany mají rovněž 10denní lhůtu, aby se vyjádřily k žalobě druhé strany (článek 149 občanského soudního řádu).

4 Pokud musí být určitý úkon nebo formalita vykonány v dané lhůtě, kdy tato lhůta začíná?

Obecným pravidlem je, že lhůta pro jakoukoli odpověď začíná vždy běžet od oznámení dotyčného úkonu (čl. 149 odst. 2 občanského soudního řádu).

Oznámení určená v průběhu řízení stranám jsou adresována jejich právním zástupcům.

Je-li účelem oznámení předvolání dotyčné strany, aby se osobně dostavila k soudu, je kromě vyrozumění jejího zástupce toto předvolání zasláno doporučeným dopisem rovněž dotyčné straně s uvedením příslušného dne, místa a účelu předvolání k soudu.

Zástupcům se oznamuje e-mailem (pro další podrobnosti viz [prováděcí nařízení \(portaria\)](#) č. 280/13 ze dne 26. srpna 2013, a počítačový systém potvrdí datum, k němuž bylo oznámení učiněno, přičemž se předpokládá, že se tak stane třetí den poté, co bylo vytvořeno, nebo první den následující po tomto dni v případě, že třetí den není pracovní).

Doručení doporučeným dopisem s doručenkou „se považuje za uskutečněné ke dni, kdy byla doručka podepsána, a za uskutečněné adresátem, i v případě, že doručka byla podepsána třetí osobou, za předpokladu – neexistuje-li důkaz o opaku –, že dopis byl bezodkladně doručen příjemci“ (čl. 230 odst. 1 občanského soudního řádu).

V případě řízení zahájených ve věci plnění peněžitých závazků vyplývajících z písemných smluv, v nichž si strany zvolily adresu pro účely doručování písemností, je dopis doručen poštou na zvolenou adresu, za předpokladu, že výše nárokové částky nepřesahuje 30 000 EUR, nebo v případě, že požadovaná částka tuto hodnotu převyšuje, závazků k zajištění plynulé dodávky zboží či služeb. Pokud adresát odmítne doručku podepsat nebo dopis převzít, poštovní doručovatel před vrácením dopisu učiní záznam o této události a dopis se na základě tohoto záznamu považuje za doručený. Rozhodnou událostí, od níž začíná běžet lhůta, je den, ke kterému byla událost zaznamenána.

Je-li dopis vrácen, jelikož si ho adresát nevyzvedl u poštovního úřadu v zákonem stanovené lhůtě nebo proto, že osoba, které má být písemnost doručena, odmítne podepsat doručku nebo dopis převzít, doručení se opakuje a osobě, které má být písemnost doručena, je zaslán další doporučený dopis s doručenkou. V tomto případě je na místě zanechán samotný dopis na úředně schváleném formuláři spolu s kopií všech povinných informací. Poštovní doručovatel musí zaznamenat datum a přesné místo vhození dopisu do schránky a tento záznam o doručení neprodleně předat soudu. Není-li možné dopis doručit prostřednictvím poštovní schránky osoby, které má být písemnost doručena, poštovní doručovatel zanechá adresátovi oznámení. V tomto případě se doručení považuje za uskutečněné ke dni zaznamenanému poštovním doručovatelem, nebo v případě, že bylo zanecháno oznámení, osmý den po tomto datu (adresát byl o této skutečnosti uvědomen v posledním dopise, který mu byl zaslán). Od tohoto okamžiku začíná běžet procesní lhůta zahájená doručením.

Je-li doručení uskutečněno prostřednictvím právního zástupce, soudního vykonavatele nebo soudního úředníka, lhůta začíná plynout od okamžiku, kdy osoba, které má být písemnost doručena, podepíše záznam o doručení.

Občanské právo procesní stanoví prodloužení lhůty (dodatečnou lhůtu poskytnutou zákonodárcem) k zohlednění zeměpisné vzdálenosti mezi místem doručení písemnosti a soudem, který danou věc projednává, nebo skutečnosti, že osobě, které má být písemnost doručena, nebyla tato písemnost doručena osobně. V tomto případě začíná závazná lhůta běžet až od uplynutí prodloužené lhůty.

Doručení se uskutečňuje prostřednictvím veřejných vyhlášek nebo oznámení, není-li s jistotou známo místo pobytu osoby, které má být písemnost doručena, a poté prostřednictvím oznámení na veřejně přístupných webových stránkách (viz výše uvedený článek 24 prováděcího nařízení č. 280/13 ze dne 26. srpna 2013). V těchto případech se doručení považuje za uskutečněné ke dni, kdy bylo zveřejněno poslední oznámení. Lhůta, již lze prodloužit, začíná plynout dnem doručení; lhůta pro podání obhajoby začíná plynout po skončení zákonného prodloužení lhůty.

5 Může být počátek běhu lhůty ovlivněn nebo změněn způsobem předání nebo doručení písemností (osobní doručení soudním doručovatelem nebo doručení poštou)?

Ano. Viz odpověď na předchozí otázku.

6 Pokud výskytem události počíná lhůta běžet, započítává se den, kdy k události došlo, do výpočtu lhůty?

Vlastní den úkonu, události, rozhodnutí, doručení nebo oznámení se nezapočítává.

Vlastní den úkonu, události, rozhodnutí nebo den doručení a/nebo vyrozumění, kterým lhůta počíná, se nezapočítává.

7 V případě, kdy je lhůta vyjádřena ve dnech, započítávají se do uvedeného počtu dní kalendářní, nebo pracovní dny?

Procesní lhůta stanovená zákonem nebo soudním rozhodnutím běží nepřetržitě. Je však pozastavena během soudních prázdnin, ledaže trvá šest měsíců či déle nebo se týká úkonů v řízení, které jsou zákonem stanoveny jako naléhavé, pokud soudce usnesením s odůvodněním a po vyslechnutí účastníků řízení nerozhodne o pozastavení této procesní lhůty. Pokud lhůta pro provedení procesního úkonu skončí dnem, kdy jsou soudy uzavřeny, lhůta se prodlužuje o další pracovní den.

Soudní prázdniny trvají od 22. prosince do 3. ledna, od Květné neděle do Velikonočního pondělí a od 16. července do 31. srpna.

8 Kdy je tato lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích?

Je-li tato lhůta vyjádřena v měsících nebo rocích, stanoví se počátek stejným způsobem, tj. lhůta začíná běžet od prvního dne po doručení, oznámení nebo příslušné události, kterou lhůta začíná plynout.

9 Je-li lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích, kdy taková lhůta vyprší?

Lhůta vyjádřená ve dnech končí po připočítání příslušného počtu dnů dané lhůty k počátečnímu dni, jak je popsáno v odpovědi na část b) této otázky.

Lhůta vyjádřená v týdnech, měsících nebo rocích počínající k určitému dni končí ve 24:00 hodin odpovídajícího dne v posledním týdnu, měsíci nebo roce; pokud v příslušném měsíci neexistuje odpovídající den, lhůta skončí poslední den tohoto měsíce (čl. 279 písm. c) občanského zákoníku).

Vzhledem k tomu, že neděle a státní svátky jsou kvalifikovány jako soudní prázdniny, konec lhůt, které skončí v neděli nebo v den státního svátku, se přesouvá na první pracovní den, pokud má být daný úkon projednán před soudem.

10 Připadá-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, či den pracovního klidu je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den?

Soudy jsou otevřeny pouze v pracovní dny.

Pravidlo pro výpočet všech procesních lhůt je takové, že konec lhůty pro provedení procesního úkonu se prodlužuje do následujícího pracovního dne, pokud tento den připadá na den, kdy jsou soudy uzavřeny.

11 Existují zvláštní okolnosti, za kterých lze prodloužit lhůty? Jaké jsou podmínky pro získání takových prodloužení lhůty?

Procesní lhůty stanovené zákonem lze ve stanovených případech prodloužit. Se souhlasem stran lze lhůtu prodloužit jednou, a to o stejnou dobu (článek 141 občanského soudního řádu).

12 Jaké lhůty platí pro opravné prostředky (odvolání)?

Lhůta pro podání odvolání je 30 dnů, které se počítají ode dne oznámení rozhodnutí, a 15 dnů v naléhavých případech a v případech stanovených v čl. 644 odst. 2 a v článku 677 občanského soudního řádu.

Pokud se strana nedostavila k soudu a nemá být vyrozuměna v souladu s článkem 249 občanského soudního řádu, lhůta pro podání odvolání začíná běžet ode dne, ke kterému je rozhodnutí zveřejněno, ledaže se strana dostavila k soudu dodatečně před uplynutím lhůty, přičemž v takovém případě jí musí být daný rozsudek nebo usnesení oznámeny a lhůta začíná plynout ode dne tohoto oznámení.

V případě ústních usnesení nebo rozsudků vydaných v rámci řízení začíná lhůta běžet ode dne, ke kterému byly usnesení či rozsudky vydány, za předpokladu, že dotčená strana byla přítomna řízení nebo jí bylo oznámeno, že se má daného úkonu zúčastnit.

Pokud se – s výhradou výše uvedených případů – oznámení doručovat nemusí, lhůta začíná plynout ode dne, ke kterému je dotyčná osoba s rozhodnutím obeznámena.

Ve stejné lhůtě, jako je lhůta stanovená pro podání opravného prostředku, může odpůrce reagovat na nárok odvolatele.

Odpůrce může u tohoto nároku napadnout přípustnost nebo načasování opravného prostředku, jakož i legitimitu odvolatele.

Pokud je cílem opravného prostředku dosáhnout přezkumu zaprotokolovaného důkazu, lhůta pro podání odvolání a reakci na nárok se prodlužuje o 10 dnů.

Jestliže odpůrce požaduje, aby byl rozsah opravného prostředku rozšířen, může odvolatel odpovědět do 15 dnů ode dne, kdy mu byla tato žádost oznámena.

Pokud existuje několik odvolatelů nebo několik odpůrců, každému z jejich nároků je – i v případě, že jsou zastoupeni různými advokáty – přidělena vlastní lhůta. Sekretariát odpovídá za zajištění toho, aby všechny věci byly projednány ve lhůtách, které jim byly přiděleny.

13 Mohou soudy změnit lhůtu pro dostavení se k soudu nebo stanovit zvláštní datum pro dostavení se?

Zákonně lhůty nelze zkrátit.

14 Pokud je písemnost zaslána osobě, která má bydliště v místě, kde se prodlužuje lhůta, ale oznámení je učiněno v místě, kde se tato výhoda neuplatní, přijde tato osoba o výhodu prodloužení lhůty?

Odpůrce, kterému byl doručen návrh, aby podal vyjádření k žalobě v občanskoprávní věci, má lhůtu pro předložení vyjádření. Tuto lhůtu lze prodloužit v případě, že oznámení bylo doručeno mimo oblast, v níž má soud své sídlo a v níž bude probíhat řízení. Prodloužení lhůty pro předložení odpovědi závisí na doručení oznámení mimo oblast, v níž má soud své sídlo a v níž bude probíhat řízení, nikoli na místě bydliště osoby, již má být písemnost doručena – viz článek 245 občanského soudního řádu.

15 Jaké jsou důsledky nedodržení lhůt?

Uplynutím závazné lhůty zaniká právo na zahájení soudního jednání. Soudní jednání je nicméně možno zahájit po uplynutí lhůty v případech odůvodněné překážky a bez ohledu na tuto skutečnost může být rovněž zahájeno během prvních tří pracovních dnů následujících po uplynutí lhůty za předpokladu, že je okamžitě zaplacena pokuta.

16 Pokud lhůta uběhne, jaké opravné prostředky mohou využít účastníci, kteří zmeškali lhůtu, tj. u rozsudku pro zmeškání?

Úkon je možno provést po uplynutí lhůty v případě odůvodněné překážky, jak je uvedeno v bodě 14, jinými slovy v důsledku události, kterou nelze přičíst osobám, na něž se lhůta vztahuje, nebo jejich zástupcům a které brání včasnému provedení daného úkonu. V tom případě musí strana, která udává jako důvod překážku, předložit neprodleně podporné důkazy.

Bez ohledu na odůvodněnou překážku může být úkon proveden během prvních tří pracovních dnů následujících po uplynutí lhůty za předpokladu, že je zaplacena pokuta, jak je uvedeno výše, a soudce může výjimečně rozhodnout o snížení nebo odpuštění pokuty v případě zjevných ekonomických potíží nebo v případech, kdy je výše pokuty považována za zjevně nepřiměřenou, zejména u soudních jednání, která nevyžadují ustanovení právního zástupce a kdy úkon provedly strany samy.

Další informace

[Generální ředitelství pro politiku spravedlnosti](#)

[Generální ředitelství justiční správy](#)

[Úřední věstník](#)

[Databáze právních dokumentů](#)

Poslední aktualizace: 10/09/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.